

“TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE OYUNCAĞIN GELİŞİMİ VE SERAMİK OYUNCAKLAR”

Yrd.Doç. Cemalettin SEVİM*

Elif GÖNÜL**

ÖZET

Hayatın her aşamasında insanla birlikte var olan seramik, insanların ihtiyaçlarını gidermek için ürettikleri en önemli buluşlardan biridir. İnsan hayatına, önce kap-kacak olarak girmiş sonra insan hayatını kolaylaştırmak için çeşitli yapılara bürünmüştür. Kap kacak üretiminin yanı sıra bazen kiremit bazen de uzay aracının bir parçası olmuştur. Bu denli insan hayatında olan seramik, keşfinden sonra kolay şekillendirilmesi, üretilmesi ve elde edilmesinden dolayı tarih içerisinde değişik aşamalardan geçerek çocuklar için oyuncak olarak da üretilmişlerdir. Antik Çağlardan günümüze kadar çocuklar için seramikten oyuncaklar yapılmıştır. Tarihsel süreç içerisinde örneklerine rastlanan seramik oyuncak arabalar, bebekler, yemek takımları bu tür oyuncaklara güzel örneklerdir.

Günümüz teknolojisinin gelişmesi ile oyuncaklar plastik, dijital gibi farklı malzemelerden üretilmiş olup seramik oyuncakların yerini almıştır. Bu değişim çocukların dünyasına çok farklı oyun ve oyuncaklar kazandırsa da seramik oyun ve oyuncakların yok olma sürecine girmesine sebep olmuştur. Bu araştırmada oyuncak tarihi incelenecek, seramikten üretilen oyuncakların geçmişi ile günümüzdeki yeri anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyuncak, Pişmiş Toprak, Seramik Oyuncak

*Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü, Eskişehir / TÜRKİYE

**Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Anasanat Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Eskişehir / TÜRKİYE

GİRİŞ

Oyuncak, çocukların oyun oynamak amacı ile kullandıkları her türlü nesneye verilen isimdir. Bu bazen çocuğun çevresindeki objelerden kendi hayal gücüyle ürettiği bir nesnedir bazen de satın alınan hazır oyuncaktır. Türk Dil Kurumuna göre oyuncak; Oyun aracı: “Çocuğun elinde oyuncak bir köpek şeklinde tanımlanır. Dilek Akbulut’a göre oyuncak tanımı: Çocukları eğlendirmek, oyalamak, eğitmek amacıyla ortaya çıkan oyuncak, yapıldığı döneme ilişkin önemli ipuçları veren bir nesnedir. İster halk sanatı ürünü olsun, ister endüstriyel olarak üretilmiş olsun yapıldığı dönemin toplumsal ve kültürel özelliklerini yansıtan oyuncaklar, oluşturdukları dönemin yaşam biçimlerinin önemli birer kayıtlarıdır “Akbulut(2009)”. İngiliz bir oyuncak tasarımcısı ise oyuncakçı ‘elimdeki nesne her ne olursa olsun, eğer onunla yaptığım eylemi oyun olarak tanımlamamı sağlıyorsa o nesne oyuncaktır’ şeklinde tanımlamaktadır. “Ak (2006)”

Seramik, çağlar boyunca insanoğlunun hayatında her zaman yer almıştır. İnsanoğlu kap kacak, takı, silah gibi eşyalar üretmek için ilk defa kile şekil verirken, süsleme bezeme teknikleri geliştirerek, estetik kaygılar gütmeye başlamıştır. Zaman içinde çamuru şekillendirirken kullanım eşyaları dışında oyun ve tören, iletişim amaçlı çeşitli objelerin yapımında da kili kullanarak seramiği bir ifade aracına da dönüştürmeye başlamıştır. Oyuncak bu ifade araçlarından biridir. İnsanın doğasına en yakın malzeme olan kil oynama ve keşfetme güdüsü ile yüzyıllardır farklı medeniyetlerde ve coğrafyalarda şekillenmiş ve oyun eyleminin temel aracı olmuştur.

TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE OYUNCAĞIN GELİŞİMİ

Seramik oyuncaklar, Bilgi Avcı'nın tezinde belirtildiğine göre Neolitik Çağ'dan itibaren karşımıza çıkmaktadırlar. Bu dönemde oyuncak yapımı için deri, ahşap, kemik, fildişi gibi malzemeler kullanılsa da kilin plastikliği, kolay şekil verilebilir olması, tekrar tekrar kullanılabilmesi gibi sebeplerle kil en çok tercih edilen malzeme olmuştur. Fakat bu malzemenin kolay kırılması, parçalanması sebebiyle çoğu günümüze ulaşamamıştır. Günümüze ulaşan ve arkeolojik kazılardan elde edilen seramik oyuncaklar hareketli kol ve bacaklara sahip bebekler, çingiraklar, oyuncak arabalar, topaçlar ve yoyolardır.

Pişmiş toprak oyuncak bebekler, ilk olarak M.Ö. 3000 yıllarında Mısır'da bulunmuştur. Bununla birlikte Yunan ve Roma dönemlerinde de oyuncak bebek örneklerine rastlanmıştır. Roma ve Yunan Dönemi örneklerinde erkek figür tasvirli örnekler de bulunmaktadır. Yunan döneminde yapılan oyuncak bebekler hareketli kol ve bacaklara sahip bebeklerdi. Bu bebekler, ayakta duran ve oturan bebekler olarak iki gruba ayrılmaktadırlar. Ayakta duran pişmiş toprak bebeklere, kol ve bacakları ip veya telle gövde, kalça ve omuzlardaki deliklere bağlanıp hareket özelliği kazandırılmıştır. Bu bebeklerin üretimi M.Ö. 4. Yüzyıla kadar devam etmiştir. İkinci tip ayakta duran bebekler çıplaktır ve kol ve bacakları eklem yerlerine kadardır. M.Ö. 5. yüzyıl ortalarında ortaya çıkmış ve M.Ö. 4. yüzyıla kadar sürmüştür. Oturan bebekler ise bacakları birbirine bitişiktir. Kollar gövdeye bitişik veya hareketli olmak üzere iki çeşittir. Kolların gövdeye bitişik olduğu örneklerde eller bacakları kavramıştır. Oturan tip bebekler ayakta duran

bebeklere göre daha uzun süre var olmuşlardır “ Ayça(2003)” Bebeklerin birçoğu elle şekillendirilmiştir fakat çan şeklinde çarkta şekillendirilmiş olanları da vardır. Ayrıca tüm vücudu ya da sadece başı kalıpla şekillendirilmiş olan örnekler de bulunmaktadır. Üretim yapılan kalıpların bazıları günümüze kadar korunabilmiştir. Kalıp işlemi şu şekilde uygulanmıştır: ‘Oyuncak hazırlandıktan sonra, her iki yüzden de kil kalıplar alınır ve kalıplar fırınlanır. Bu kalıp içine birkaç tabaka kil döşenir, bu kil kuruyup çektikten sonra kolaylıkla kalıptan ayrılır. Deri sertliğinde kuru duruma gelen yapıta çoğu zaman pürüzsüz bırakılmış ve fırınlama sırasında oluşan nemin dışarıya çıkıp yok olması için, üzerine bir hava deliği açılmış olan arka yüz takılır. Delikler ve bitişme yerleri sıvı kil ile örtülmekte, son düzeltmeler bir heykeltıraş kalemi ile yapılmaktadır. Son olarak fırınlanmadan önce yapıtın yüzeyi beyaz, kireçli, sulu bir kil astar ile kaplanır. 750-950 derece arasında değişen bir ısıyı olan fırınlamadan sonra, beyazımsı astar üzerine kırmızı, mavi, sarı renklerin ağır bastığı toprak boyası sürülür. Örnekler üzerinde toprak boyası yok olsa bile, beyaz astarın izleri görülmektedir. “Avcı (2005)”. Tıpkı günümüzde olduğu gibi antik çağlarda da bebekler kızların annelerini taklit edebilecekleri oyuncaklardı. Küçük kızlar annelerinin yaptığı işleri, onların ev işlerinde aldıkları sorumlulukları pişmiş topraktan yapılmış oyuncak mutfak aletleri, masalar, çay setleri, tabakları kullanarak kendileri uygulamaya çalışırlardı.

Arkeologların bulduğu oyuncaklar çoğunlukla bebeklerdir ve çocuk mezarlarında bulunmuşlardır. Bu durum oyuncak bebeklerin çocukların ölümden sonraki hayatlarında eşlik etmeleri amacıyla mezarlara konulduğunu düşündürmektedir. Ayrıca ‘tapınak kazılarında bulunmuş olan figürlerin çoğu oyuncak ve adak eşyası olarak çift amaca hizmet etmektedir. Yunan kızlarının evlenmeden önce bebeklerini Artemis, Aphrodite, Athena ve Demeter’e adadıklarını anlatan antik yazarların kanıtlarını destekleyen çok sayıda buluntu vermektedir. Romalı kızlar da evlenmeden önce Yunan geleneğine uygun olarak Venus’e adıyorlardı. “Özcan (2003)”.

Ahşaptan ve madenden de örneklerinin olmasının yanında, pişmiş topraktan yapılmış oyuncak bebeklerin dışında birçok oyuncak kilden yapılabilmektedir. Bu oyuncaklar arasında çingiraklar, kuklalar, yoyolar, minyatür atlı arabalar ve yarış arabaları da vardır. Günümüzde olduğu gibi Antik Çağlarda da kızlar evde bebeklerle oynamaktan hoşlanırken, erkek çocukları da arabalar veya hayvanlarıyla oynarlardı. Bu çağlarda kullanılan oyuncak arabalar, büyüklelerin kullandığı arabaların taklidiydi. ‘Önde genellikle iki at ya da katırın çektiği arabalar tıpkı büyük boylu örneklerinde olduğu gibi yolcu, asker ya da amforalar içinde yük taşıırken tasvir edilmiştir. Arabaların yanı sıra köpek, tavşan, maymun, binicili ya da binicisiz at erkek çocuk oyuncaklarındandır. Çingiraklar ise bir bebeğin ilk oyuncuğu olarak nitelendirilebilir. Hayvan biçimindeki formun içine tohum ya da boncuk doldurulurdu. Bu şekilde ses çıkarması sağlanırken bebeği dikkati çekilirdi “Özcan (2003)”

Pişmiş topraktan yapılan çingirakların geçmişi oldukça eskilere dayanır. ‘3000 yıldan fazla geçmişi ile Eski Yunanlılarda ve Eski Mısırlılarda olduğu bilinmektedir. Büyüsel değerlere sahip bir obje olarak ortaya çıkmıştır. Bir görüşe göre çingirak bir oyun aracı değil, kötü ruhları korkutup kaçırmak için kullanılmıştır.’ Günümüzde kullanılan oyuncakların tarihi de çok eskilere dayanır.

1

2

3

Resim 1,2,3: Antik Çağdan Günümüze Kalan Pişmiş Toprak Bebekler, www.google.com, görseller, Erişim Tarihi:12.04.2011

4

5

Resim 4,5: Pişmiş Toprak Arabalar, <http://tywkiwdbi.blogspot.com/2011/07/ancient-pulltoys.html>,07.06.2011

'Anadolu medeniyetleri Müzesinde görülen eserlere bakıldığında testi ve hayvan formundaki eserlerin içi pişirilmeden önce küçük taşlarla doldurulmuş ve hava çıkışı sağlamak için küçük delikler bırakılarak ağzı kapatılmıştır. Pişirildikten sonra da taşlar formun içinde kaldığı için sallandığında ses çıkarmaktaydı. " Avcı, (2005)"

'M.Ö. 3000-2000 ve 1000'lere tarihlenen pişmiş topraktan yapılmış topaç kalıntıları bulunmuştur. M.Ö. 500'lü yıllarda, çömlekçilik sanatının gelişmesiyle, Yunanistan'da oyuncak amaçlı

Resim 6: Pişmiş Toprak Çıngırak <http://inspirationalmessage.blogspot.com/2010/10/7-major-benefits-of-therapeutic-singing.html>

Resim 7: Pişmiş Toprak Topaç, Ezgi Hakan Arşivi

kullanılan topaçların üzerine şekiller, işlemler yapıldığı görülmektedir.

'Avcı, (2005)'. Seramikten yapılan topaçların aynı zamanda dinsel amaçlı ve tanrıları onurlandırmak için yapıldığı görülmüştür.

Seramik düdükler de oyuncak olarak kullanılan nesnelere.

Ses çıkarma özelliğinden dolayı Neolitik Çağdan günümüze kadar sıklıkla kullanılan seramik düdük tarihi 12000 yıl öncelerine kadar dayanır. Her çağda, uygarlıkta ve coğrafyada değişik isimler almış ve farklı amaçlara kullanılmıştır. Kimi zaman dini törenlerde tanrılarla kimi zaman da insanlar arası iletişim aracı aynı zamanda çocuklar için eğlenceli bir oyuncak olmuştur.

Tunç Çağı, Asur, Frig, Roma dönemlerinden

günümüze ulaşan oyuncaklar arasında malzemesi seramik olanlar

dönemlerine göre Bekir Onur'un makalesinde şöyle sıralanmıştır:

Resim 8,9: Pişmiş Toprak Düdükler, Eskişehir Eti Arkeoloji Müzesi, Fotoğraf Elif Gönül

“Çingırak: Pişmiş toprak, seramik (Tunç Çağı, Asur, Roma)

Bebek: Pişmiş toprak (Roma)

Topaç: Pişmiş toprak (Asur)

Minyatür Kap: Pişmiş toprak, seramik (Tunç Çağı)

Minyatür Testi: Pişmiş toprak (Tunç Çağı)

Oyuncak Kuş: Pişmiş toprak (Frig)

Oyuncak Tavuk: Pişmiş toprak (Roma)

Oyuncak Horoz: Pişmiş toprak (Frig, Roma)

Oyuncak Güvercin: Pişmiş toprak (Roma)

Oyuncak Domuz: Pişmiş toprak (Tunç Çağı, Roma)

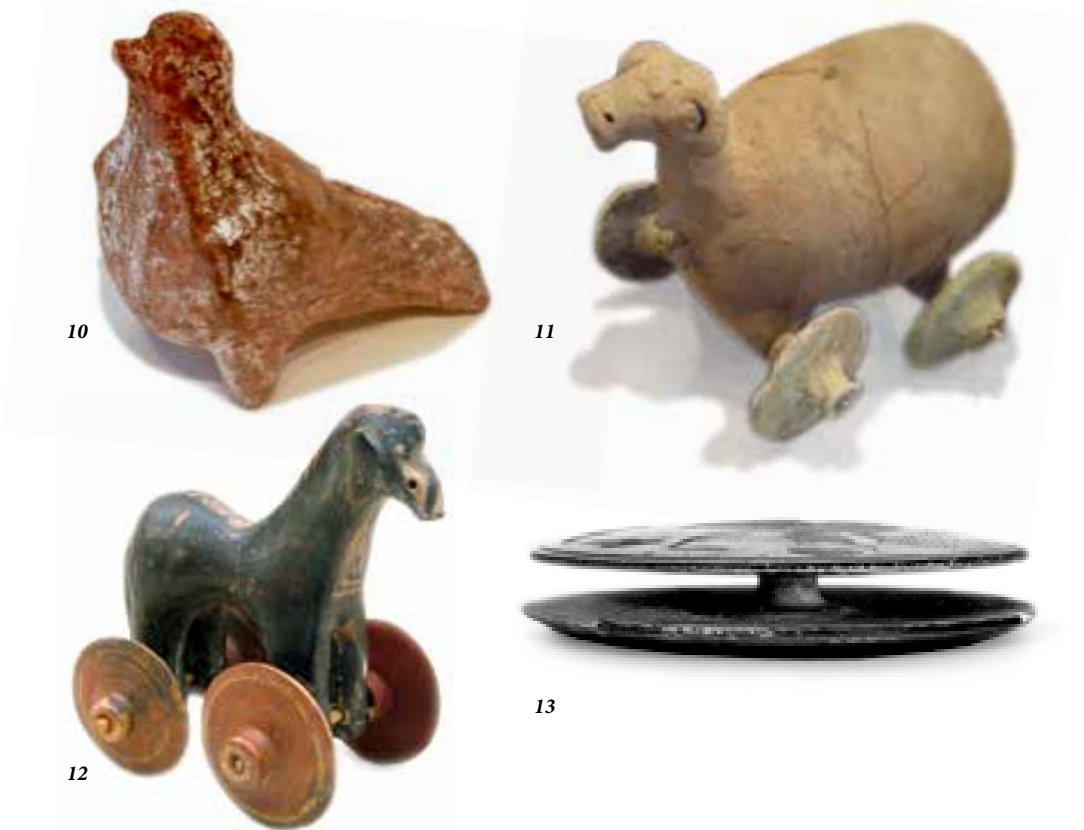
Oyuncak Ayı: Pişmiş toprak (Tunç Çağı)

Oturak: Pişmiş toprak (Roma)

Kukla: Pişmiş toprak (Roma)

Oyuncak Teker: Pişmiş toprak (Roma)”

Oyuncağın tarihi incelendiğinde malzeme, teknik ve ustalık değişse de oyuncak olgusunun değişmediği görülmüştür. Yaşamın küçük birer kopyaları olmaları sebebiyle her oyuncak yapıl-

Resim 10: Yunan Dönemi Pişmiş Toprak Kuş Örneği, www.chrislee.org.uk, 07.06.2011

Resim 11: Oyuncak araba örneği, <http://www.flickr.com/photos/juliepics/3254267621/>, 07.06.2011

Resim 12: Tarihi Yunan Oyuncak At M.Ö. 950-900, <http://en.wikipedia.org/wiki/File:>, 07.06.2011

Resim 13: Yunan Dönemi Pişmiş Toprak Yoyo Örneği, www.yoyolady.com, 07.06.2011

dığı dönemi günümüze yansıtan tarihsel belge niteliğindedir. Şule Erşan'ın tezinde belirtildiğine göre tarihte bilinen ilk oyuncaklar Mısırlılara aittir. Arkeolojik bilgilere göre Mısırlı çocuklar tahta atlar, topaç ve misket ile oynamışlardır. Yine aynı dönemlere ait firavun mezarlarında oyuncak bebekler bulunmuştur. Eski Yunan, Roma ve Çin'de kilden yapıp pişirilmiş, kol ve bacakları hareketli bebekler yapıldığı da arkeolojik bulgulara göre bilinmektedir. “ Erşan (2006)” Prof. Dr. Adnan Diler, oyuncak tarihinin M.Ö. 3000 yıllarına kadar dayandığını belirtmiştir. Prof. Diler' e göre oyuncakın ortaya çıkışı avcılığa, dinsel motiflere ve savunma sanatına bağlıdır.

Aile ilişkilerinin son derece iyi olduğu Antik dönemde, ailelerin çocukların eğitimine çok önem verdikleri tarihi kaynaklardan bilinmektedir. Aileler çocuklarına eğitimin yanında yaşadıkları dönemin gereği olarak savunma sanatlarını da öğretiyorlardı. Bu sebeple kullanılan oyuncaklar çocukların öğrenme ve anlama yetilerini geliştirdiği gibi savunma ve saldırı kabiliyetlerini de geliştirmiştir. Savaşta ve avlanmada kullanılan beceriler çocukluk döneminde oyuncaklar ile kazanılmıştır.

Mezopotamya, Mısır, Yunan ve Roma uygarlıklarında oyuncakların ve oyun kültürünün birbirlerine benzer özelliklerde oldukları görülmüştür. Ancak Roma Döneminden sonra yaşam standartları düşmeye başlamış, yaşam daha çok çalışmaya ve savaşa yönelmiştir. Bu yüzden çocuklar ailelerine yardım etmek için çalışmak zorunda kalmışlardır. Vakitleri kalırsa kendi ürettikleri oyuncaklar veya ailelerinden kalan eski oyuncaklarla oynamışlardır. Fakat burjuva kesimin çocukları güzel ve pahalı oyuncaklar alabilişlerdir. Bu oyuncaklar genellikle savaşa yönelik oyuncaklardı.

Oyuncaklar dönemin ve içinde yaşanan ortamın örneğini teşkil etmektedir. Örneğin hayvancılıkla uğraşan bir ailenin çocuğunun oyuncakının keçi, koyun gibi hayvan figürlerinden oluştuğu tahmin edilmektedir. Daha sonraki dönemlerde oyuncaklar değişmeye ve çağın gelişimine paralel hızda gelişmeye başlamış ve minyatür oyuncaklar ortaya çıkmıştır. Minyatür evler, mutfaklar kız çocukları için eğitici oyuncaklar sınıfına girmişlerdir. Bu oyuncakların amacı çocuğa toplum yaşamını öğretmek için oyun oynatmaktır.

14

15

Resim 14,15: Minyatür Mutfak Örnekleri, Bursa Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. Sanat Galerisi Oyuncak Sergisi, (Fotoğraf Elif Gönül)

Daha sonra yap-boz haritalar ve resimli alfabe kartları kullanılmaya başlanmıştır. Bu oyuncaklar da eğitim amaçlıdır. Yap-boz haritalar coğrafya bilgisi geliştirmek için, resimli alfabe kartları ise harf ve okuma yazma eğitimin ilk basamağı olmuştur. Yine bu dönemde kullanılmaya başlanan bebek arabalarının ardından oyuncak bebek arabaları ortaya çıkmıştır.

16

17

18

Resim 16,17,18: Günümüzde Kullanılan Yap-Boz Harita, Resimli Alfabe, Oyuncak Bebek Arabası. www.staroyun.com

19. Yüzyıla gelindiğinde sanayi devrimi anne babaları çalışmaya yöneltmiş bu sebeple çocuklar kreşlerde ve anaokullarında vakit geçirmek zorunda kalmışlardır. Bu durum maddi durumu iyi olan aileler için geçerlidir. Anaokuluna gidemeyen çocuklar oyuncaklarını kendileri yapmak zorunda kalmışlar, gidebilen çocuklar ise hazır oyuncaklara sahip olabilmişlerdir. Bu nedenle oyuncaklarda zengin ve yoksul aile farkı gözlemlenebilmiştir. Sanayi devrimi ile oyuncak çeşitliliği seri üretim yapabilme imkânı ile artmıştır. Bu durum oyuncak ticaretini geliştirmiştir. On dokuzuncu yılların sonlarına doğru ilk otomobilin üretilmesiyle birlikte ilk oyuncak otomobil de ortaya çıkar. Yüzyılın icadı olan tren de aynı biçimde oyuncak trene hayat verir.

Resim 19,20,21: Minyatür Araba Örnekleri, Bursa Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. Sanat Galerisi Oyuncak Sergisi, (Fotoğraf Elif Gönül)

Oyuncak toplumsal ve kültürel bir üründür. Öyle ki her oyuncak üretildiği dönemin ve kültürün değerlerini yansıtır. Günümüzde her türlü malzemeden yapılabilen oyuncaklar geçmiş binlerce yıl öncelerine dayanan ilkel oyuncakların geliştirilmesi ile oluşmuştur. Bu oyuncaklar kolayca şekil verilebilme özelliğinden dolayı seramikten yapılan oyuncaklardır. Örneğin seramikten yapılan kol ve bacakları hareketli bebekler günümüzün Barbie bebeklerinin temelini oluşturmaktadır. Teknolojinin gelişmesi, çok çeşitli malzemelerin kullanılabilmesi ve çocukların eğlence aracı olan oyuncak anlayışının değişmesi ile günümüzde artık seramik oyuncaklara pek rastlanılmamaktadır.

SONUÇ

Sonuç olarak, günümüzde doğal oyunların yok olması, serbest oyun zamanlarının kalmaması, oyunun doğadan ve insanlardan yalıtılması, oyun kültürünün zayıflamasına yol açmıştır. Birçok araştırmacı sokak oyunlarının ortadan kaybolmasını, çocukluğun yok oluşunun kanıtı olarak görmektedir. En önemli değişim çocuğun artık başkalarıyla birlikte değil, tek başına oynaması oyunda insanın yerini nesnenin almasıdır. Her ne kadar oyun ve dolayısı ile oyuncak kültürü zayıflasa da hangi malzemeden yapılırsa yapılsın oyuncaklar çocuklar için vazgeçilmez nesnelere ve çocuk gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Oyuncaklar yapıldığı dönemin kültürünü de yansıttığı için geçmişe ışık tutan nesnelere dir. Bu nedenle günümüze kadar gelebilen kilden yapılan ilk oyuncaklar müzelerde sergilenerek tarihi eser niteliğinde varlıklarını sürdürmektedirler.

KAYNAKÇA

AK, Duygu, 'Oyun ve Oyuncak Kavramlarının Tarihsel ve Kültürel Değişimine Endüstriyel Tasarım Açısından Bir Bakış' *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2006*

AKBULUT, Dilek, 2009 'Günümüzde Geleneksel Oyuncaklar', *Milli Folklor, Yıl 21, Sayı 84*

AVCI, Bilgi, 'Seramik Oyuncaklar'. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, 9 Eylül Üniversitesi, İzmir, 2005.*

ERŞAN, Şule, 'Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Altı Yaş Grubundaki Çocukların Oyun ve Çalışma İle İlgili Algılarının İncelenmesi', *Yüksek Lisans Tezi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, 2006*

ERMAN, Deniz Onur, 'Antik Çağdan Günümüze Oyun ve Oyuncaklarda Seramik Kullanımı'. *Afyon Kocatepe Üniversitesi 7. Uluslararası Katılımlı Seramik Kongresi, 2008.*

Prof. Bekir, ONUR, 2011, 'Anadolu'da Oyun ve Oyuncak', *TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. Sanat Galerisi, Oyuncak Sergisi, s:33, Yapı Kredi Yayınları, Bursa*

ÖZCAN, Ayça, 'Antik Çağda Pişmiş Toprak Oyuncaklar' *3. Uluslararası Pişmiş Toprak Sempozyumu, Eskişehir, 2003.*

www.hurriyet.com.tr/Hurriyet

Tum Gundem Haberleri-Onbellek, DHA, 28.03.2010

www.vikipedi.com

“DEVELOPMENT OF TOYS IN HISTORICAL PROCESS AND CERAMIC TOYS”

Assit. Prof. Cemalettin SEVİM*

Elif GÖNÜL**

ABSTRACT

Ceramics, that have existed along with human beings in all stages of life, is one of the most important inventions produced by people to meet their needs. They have entered people's lives first in the form of pots and pans and later have taken various forms to make life easier for people. They have sometimes taken the form of pots and pans, sometimes roof tiles and sometimes a part of a spacecraft. Ceramics, which has existed in people's lives to such an extent, after its invention have also served as an entertainment and education tool for children after going through various stages throughout history due to being easily shaped, produced and obtained. As a result of this characteristic of theirs, toys for children have been made for their entertainment from ceramics since antiquity and these toys have also developed their creativity. Ceramic toy cars, dolls, dinner sets made from ceramics that have been seen throughout history are good examples of such toys.

With the advancement of today's technology, toys have begun to be produced from materials such as plastic, digital materials etc., and these have replaced ceramic toys. While this change has contributed many different games and toys to children's world, they have caused ceramic games and toys to enter a process of disappearance. In this study the child-toy relationship, history of toys, the past of ceramic toys and their place in today's world will be explained.

Keywords: Toys, Terracotta, Ceramic Toys

* Anatolian University, Fine Art Faculty, Ceramic Department, Eskişehir / TURKEY

** Anatolian University, Fine Art Institute, Ceramic Department, Master Student, Eskişehir / TURKEY

ENTRY

Toys is name of any subject for children used to play with them. This is sometimes produced by the imagination of children around the objects and sometimes purchased as a ready toy. According to the Turkish Language Institution toy is 'Game tool 'A dog toy in the hands of the child .According to Dilek Akbulut toy is; appeared to amuse, entertain and education for children ; at the same time it gives important clues about its period. Whether it's folk art products, whether manufactured industrially toys reflect the social and cultural characteristics of the era also record of an important period of life forms. "Akbulut(2009)". An English toy designer defines toy: "Whatever I have in my hand if it provides me describe a game with my action its a toy. "Ak (2006)"

Ceramic is a material we use every where and all periods in our life. Throughout the existence of humanity useful and important material produced with ceramics. Previously, the use of ceramics from the Neolithic Age started with product pots and pans after that its used for different aims in life for sculpture, pottery and roof tiles. Therefore today we use it functional material in our life it has also artistic effect. We use ceramic for dinnerware, vitrified, mug, box, trinket, electro-porcelein and etc. Furthermore it was used in ancient times as a toy material.

THE DEVELOPMENT OF THE HISTORICAL PROCESS IN TOYS

Ceramic toys appears from Neolithic Age. In this age, Eventhough wood, leather, bone and ivory was used to toy product, clay became the preferred material in order to easy to be shaped, reused and plasticity. But it is not survive due to easy breakage. Which has survived from the archaeological excavations and ceramic toys are babies with moving arms and legs, rattles, yoyo, spinners and ceramic cars.

First clay dolls was found in Egypt in B.C. 3000 years. However, samples of baby toys were found in Greek and Roman times. Discovered dolls mostly depict female figures, in spite of Greek and Roman samples are depict male figures. The dolls were in Greek period were moving arms and legs. That dolls separate two different group; Terra cotta dolls standing rope or wire in the arms and legs, trunk, hip and shoulder to connect the holes and given the move. These infants production continued until 4. Century. The second type of babies standing naked babies and arms and legs till the joint parts. They appeared at Mid-5th century and continued until the B.C 4th century. The legs of sitting babies next to each other. The body adjacent to the arms are two types of motion. Seated babies have been standing there for longer than standing babies. "Ayça(2003)" Most of these babies shaped by hand but there is bell-shaped wheel-shaped ones. Also there are examples of the whole body or just the head formed by pattern. There are examples of the patterns of production to this day preserved. Molding process is applied as follows: After the preparation of toys, are both dies and molds, so the baked clay. Several layers of clay is laid into this mold. After taking the dry clay dries separated out easily from the mold. The artwork is often left to make a smooth dry skin hardness and moisture during baking to go out there, which opened onto the rear face attached to an air hole. Holes and catch locations filled with liquid clay. Final adjustments are made with the pen of a sculptor. Firing with a tempera-

ture ranging between 750-950 0C and then coat with red, blue, yellow color on white surface.’ “Avcı (2005)” Just like today, as can the imitation of ancient toys of girls moms of babies. Little girls from his works, their responsibilities of baked clay toys they receive a domestic kitchen appliances, desks, tea sets, plates themselves by using the application.

The archaeologists found majorities baby toys in children’s graves. It means they believed life after death and placed these toys in graves in order to accompany life after death. And also ‘Most of the figures found in the excavations of the temple dual-purpose toy and serves as a votive. Greek girls votive their toys to Artemis, Athena, Aphrodite and Demeter and Roman girls votive to the Venus. “Özcan (2003)”

Wood, ore and clay as well as being examples of the many toys made out of clay dolls up was conducted. There are also rattles, puppets, pull reels, miniature horse-drawn cars and racing cars. Today, the girls enjoy with dolls and boys enjoy with cars and animals in Ancient Times as

1

2

3

Figure 1,2,3: Ancient Times To The Present Day Terrecotta Dolls, www.google.com, images, 12.04.2011

4

5

Figure 4,5: Terracotta Toy Cars, <http://tywkiwdbi.blogspot.com/2011/07/ancient-pulltoys.html>,07.06.2011

well today. Toy cars, used in these ages were imitations of used cars of adults. ‘Cars are usually drawn by two horse or mule in front, carrying troops or cargo amphoras. As well as cars, dogs, rabbits, monkeys, ride horses or rider boy toys. The rattles can be characterized as a baby’s first toy. Seeds or beads were filled in to animals form. This ensures that the baby makes noise are seen at attention. “Özcan (2003)”

Terra cotta rattles the very old history. ‘It is know that with more than 3000 years old history of the Greeks and the ancient Egyptians. It has emerged as a magical object. According to this idea it is not a toy, it used to drive away evil spirits’ The history of toys in use today are based on very old. ‘In Anadolu Medeniyetleri Müzesi pots and works in the form of animal filled with small stones before kiln. They made small holes to allow air out.This small Stone made sound when it shake’ “Avci, (2005)”

Clay spinners were found in the 3000-2000 and the 1000s. B.C. 500 years, the development of the art of pottery in Greece spinners used for toys on the shapes, machining was performed.

6

7

Figure 6: Terracotta rattle - <http://inspirationalmessage.blogspot.com/2010/10/7-major-benefits-of-therapeutic-singing.html>

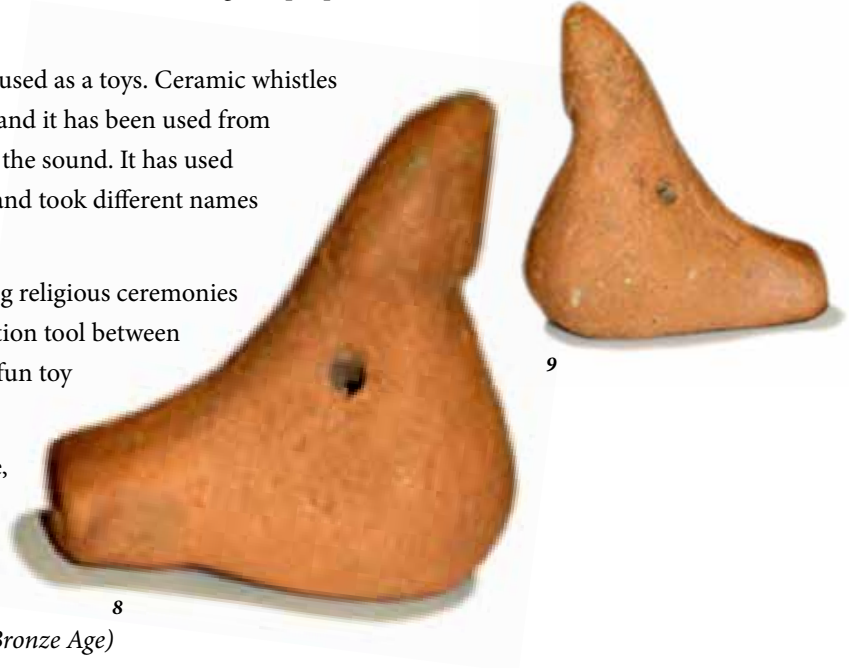
Figure 7: Terracotta spinner, Ezgi Hakan Archive

'Avcı,(2005)". Spinner made from ceramics and religious purposes but also to honor the gods were made.

Ceramic whistles is being used as a toys. Ceramic whistles history based on 12000 years and it has been used from Neolithic Age to today due to the sound. It has used every ages, every civilization and took different names also used differnt purposes.

Sometimes the gods during religious ceremonies and sometimes a communication tool between people. Besides, it has been a fun toy for children.

Ceramic toys form Bronze, Asur, Frig and Roman Age to the present ordered in Bekir Onur's article:

- " Rattle:** Terracotta, (Bronze Age)
- Baby:** Terracotta (Roman)
- Spinners:** Terracotta (Asur)
- Miniature Bowl:** Terracotta (Bronze Age)
- Miniature Pot:** Terracotta (Bronze Age)
- Bird Toys:** Terracotta (Frig)
- Chicken Toys:** Terracotta (Roman)
- Cock Toys:** Terracotta (Frig, Roamn)
- Pigeons Toys:** Terracotta (Roman)
- Pig Toys:** Terracotta (Bronze Age, Roman)
- Seat:** Terracotta (Roman)
- Puppet:** Terracotta (Roman)
- Toy Wheel:** Terracotta (Roman)

Examination of the history that begins with toy toy ceramic material, technical and tricky changes seen in the toy does not change the fact. So much so each toy reflects the history to present as a documentary evidence. 'History of toys, researched and studied by many historians. Based on these studies, the first known toys belong to the Egyptians. According to the archaeological informations children of Egyptian have played with marbles wooden horses, spinning. Pharaoh tombs belonging to the same periods were dolls. Its known according to archaeological findings Ancient Greek, Roman and in China made of clay baby the moving the arms and legs." Erşan (2006)" Prof. Dr. Adnan Diler expres the history of the toy, that was based on BC Until around 3000. According to Prof. Diler the emergence of toy hunting, religious motifs, and depends on the art of defense. The cave paintings on the walls of the toys used by the adults.

Figure 8,9: Terracotta Whistle, Eskişehir Eti Archaeological Museum, Photo by Elif Gönül

Family relationships are extremely good, very important people in ancient times on the education of children in families with known sources. At the same time period as required by their defense as well as arts education and taught. For this reason, learning and comprehension skills developed are used as toys for children had also developed defensive and offensive capabilities. With the skills gained during childhood toys used in war and hunting. Mesopotamian, Egyptian, Greek and Roman civilizations of toys and game features are similar to each other. Living standards began to decline after the Roman period, however, turned to work hard and war. This is why children have had to work to help their families. If the times they played with their own produce toys or the families old toys. But the children of the bourgeois could buy beautiful and expensive toys. These toys are usually the war toys.

Toys made in the time and represents an instance of the living environment. For example, estimated that a family's child's play goat animal husbandry, animal figures, such as sheep. Change in later periods, toys, and age started to develop in parallel with the development speed. and miniature toys appeared. Miniature houses, kitchens, girls' educational toys entered the class. Because the purpose of this period, the life of the community to teach children.

Examination of the history that begins with toy toy ceramic material, technical and tricky changes seen in the toy does not change the fact. So much so each toy reflects the history to

Figure 10: Greek Period Terracotta Bird, www.chrislee.org.uk, 07.06.2011

Figure 11: Terracotta Toy Car, <http://www.flickr.com/photos/juliepics/3254267621/>, 07.06.2011

Figure 12: Greek Toy Horse B.C. 950-900, <http://en.wikipedia.org/wiki/File>, 07.06.2011

Figure 13: Greek Terracotta Yoyo, www.yoyolady.com, 07.06.2011

14

15

Figure 14,15: Miniature Kitchen Samples, Bursa Tofaş Turkish Car Factory. Art Galery Toy Exhibition, Photo by Elif Gönül

present as a documentary evidence. ‘History of toys, researched and studied by many historians. Based on these studies, the first known toys belong to the Egyptians. According to the archaeological informations children of Egyptian have played with marbles wooden horses, spinning. Pharaoh tombs belonging to the same periods were dolls. Its known according to archaeological findings Ancient Greek, Roman and in China made of clay baby the moving the arms and legs.’ *Erşan (2006)*” Prof. Dr. Adnan Diler expres the history of the toy, that was based on BC Until around 3000. According to Prof. Diler the emergence of toy hunting, religious motifs, and depends on the art of defense. The cave paintings on the walls of the toys used by the adults.

Family relationships are extremely good, very important people in ancient times on the education of children in families with known sources. At the same time period as required by their defense as well as arts education and taught. For this reason, learning and comprehension skills developed are used as toys for children had also developed defensive and offensive capabilities. With the skills gained during childhood toys used in war and hunting.

Mesopotamian, Egyptian, Greek and Roman civilizations of toys and game features are similar to each other. Living standards began to decline after the Roman period, however, turned to work hard and war. This is why children have had to work to help their families. If the times they played with their own produce toys or the families old toys. But the children of the bourgeois could buy beautiful and expensive toys. These toys are usually the war toys.

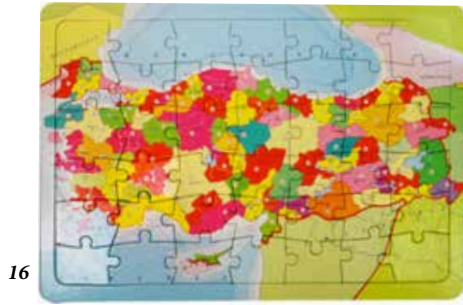
Toys made in the time and represents an instance of the living environment. For example, estimated that a family’s child’s play goat animal husbandry, animal figures, such as sheep. Change in later periods, toys, and age started to develop in parallel with the development speed. and miniature toys appeared. Miniature houses, kitchens, girls’ educational toys entered the class. Because the purpose of this period, the life of the community to teach children.

Then puzzle maps and illustrated alphabet cards started to used. These toys are for education. The geography puzzle maps to improve knowledge, illustrated alphabet cards has been the first step in education to read and write the letter. About this time baby toy cars emerged after baby carriages.

19. Century, the industrial revolution led parents to work so had to spend time with children in kindergartens and preschools. But the true financial status was good for families. Children

can not go to kindergarten have been forced to make their own toys, children that might have been able to have the toys ready. For this reason, the difference observed in toys rich and poor families. With the opportunity to make serial production with the industrial revolution has increased the variety of toys. In this case, trade has developed toys. The first production of the car towards the end of the nineteenth also occurs with the first toy car. The invention of the century, which gives life to a train toy train in the same manner.

Toy is a product of social and cultural. So much so that toys are produced each period reflects the values and culture. Today, toys can form all kinds of material that based on thousands of years directly before the history of toys. These toys, toys made of ceramics due to the easy shape. For example, ceramic dolls with movable arms and legs form the basis of today's Barbie dolls. The development of technology, be used in a wide variety of materials, understanding of the change of means of entertainment for children toys ceramic toys does not use nowadays. Be described with a single ceramic toy, the stage of stopping the production of whistles from the Kınık. Kınık village of whistles produced by a single master is about to stop production because of residual income fails.

16

17

18

Figure 16,17,18: Some Kind of Puzzle, Alphabet and Baby Car, www.staroyun.com

Figure 19,20,21: Miniature Car, Train Samples, Bursa Tofaş Turkish Car Factory. Art Galery Toy Exhibition, (Photo by Elij Gönül)

RESULT

As a result, no natural games today, no time to play, isolated game from nature and people, has led to weak culture of the game. Many researchers see it as evidence of the extinction of the street games of disappearance of childhood. The most important change child is not play a game with others no longer a, location of the man is an object. Although the game and thus the toy culture become weak, No matter what material is made toys indispensable objects for the children and have an important role in child development. Toys are objects that shed light on the past to reflect the culture of the period. For this reason, the first toys made of clay that survived to the present day nature of historical artifacts are exhibited in museums.

REFERENCES

AK, Duygu, 'Oyun ve Oyuncak Kavramlarının Tarihsel ve Kültürel Değişimine Endüstriyel Tasarım Açısından Bir Bakış' Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, 2006

AKBULUT, Dilek, 2009 'Günümüzde Geleneksel Oyuncaklar', Milli Folklor, Yıl 21, Sayı 84 SOURCES

AK, Duygu, (2006) 'Game and Toy Concepts in terms of the historical and cultural overview of the 'exchange of industrial design' Master Thesis, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir

AKBULUT, Dilek, 'Traditional Toys in Present', Milli Folklor, Year 21, 84

AVCI, Bilgi, 'Ceramic Toys', Master Thesis, 9 Eylül University, İzmir 2005

ERŞAN, Şule. 'Preschool Education Institutions Working for Children Ages Six and Game Progress with respect to the examination of the complex of perceptions of', Master Thesis, Gazi University Faculty of Education, Ankara, 2006

ERMAN, Deniz Onur, 'The use of ancient Times to the present day Games and Toys Ceramic'. Afyon Kocatepe University 7. International Ceramic Congress, 2008

Prof. Bekir, ONUR, 'Game and Toys in Anatolia', TOFAŞ Turkish Car Factory A.Ş. Art Gallery, Toys Exhibition, s:33, Yapı Kredi Yayınları 2011

ÖZCAN, Ayça. 'Terracotta Toys in Ancient Times.' 3. International Terracotta Symposium Eskişehir, 2003

www.hurriyet.com.tr/Hurriyet-Anasayfa/Tum-Gundem-Haberleri-Onbellek, DHA, 28.03.2010

www.wikipedia.com